

УДК 342.9(075.8)

С.А. АНТОНЕНКО, завідувачий науковим відділом системної інформатизації
законотворчої діяльності Науково-дослідного центру правової
інформатики Національної академії правових наук України

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ФОНДІВ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В УКРАЇНІ

***Анотація.** Щодо правових засад функціонування електронних фондів нормативно-правових актів в Україні.*

***Аннотация.** Относительно правовых основ функционирования электронных фондов нормативно-правовых актов в Украине.*

***Summary.** In relation to legal foundations of functioning of electronic funds of normatively-legal acts in Ukraine.*

Ключові слова: правова інформація, нормативно-правові акти інформатизації, інформаційно-пошукові системи.

Нормативно-правові акти як джерела правової інформації в Україні

Визначення терміну “інформація” дається у Законі України “Про інформацію” від 02.10.92 р. № 2657-ХІІ. Під інформацією цей Закон розуміє документовані або публічно оголошені відомості про події та явища, що відбуваються у суспільстві, державі та навколишньому природному середовищі [20, ст. 1].

Поряд із статистичною, адміністративною, масовою, соціологічною, інформацією довідково-енциклопедичного характеру та інформацією про особу закон виділяє в окремий вид інформацію про діяльність державних органів влади та органів місцевого і регіонального самоврядування, а також правову інформацію.

Згідно вказаного закону *правова інформація* – це сукупність документованих або публічно оголошених відомостей про право, його систему, джерела, реалізацію, юридичні факти, правовідносини, правопорядок, правопорушення і боротьбу з ними та їх профілактику тощо.

Джерелами правової інформації є Конституція України, інші законодавчі і підзаконні нормативні правові акти, міжнародні договори та угоди, норми і принципи міжнародного права, а також ненормативні правові акти, повідомлення засобів масової інформації, публічні виступи, інші джерела інформації з правових питань [20, ст. 22].

Правова інформація є інструментом, за допомогою якого здійснюється вплив на прийняття рішень усіх учасників законотворчого процесу на різних етапах його розгортання. Від характеру та цілеспрямованості правової інформації істотно залежить рівень державного управління соціальними системами, ефективність дії закону, повага або ігнорування його вимог [4, с. 62].

Нормативно-правові акти та їх ознаки

У даний час в Україні відсутній єдиний нормативно-правовий акт, який встановлював би вимоги щодо розроблення нормативно-правових актів, їх прийняття, набрання ними чинності, обліку, системи, видів, ієрархії, нормопроектувальної техніки, включення до електронних фондів нормативно-правової інформації та забезпечення доступу до них через Інтернет. Деякі питання, пов’язані з нормативно-правовими актами, містяться в Конституції України, Законах України “Про інформацію”, “Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні

засобами масової інформації”, “Про місцеві державні адміністрації”, “Про електронні документи та електронний документообіг”, “Про Кабінет Міністрів України”, “Про Регламент Верховної Ради України”, Указах Президента “Про Єдиний державний реєстр нормативних актів”, “Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності”, “Про інформаційний бюлетень “Офіційний вісник Президента України”, “Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні”, Постановах Кабінету Міністрів України “Про запровадження Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів та здійснення правової інформатизації України”, “Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади”, документах Міністерства юстиції України, зокрема у “Порядку подання нормативно-правових актів на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України та проведення їх державної реєстрації”.

Розроблені та знаходяться на різних стадіях розгляду у Верховній Раді України законопроекти “Про нормативно-правові акти” № 1343-1 від 21.01.08 р. та “Про доступ до публічної інформації” № 2763 від 11.07.08 р.

Відповідно до **Порядку подання нормативно-правових актів на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України та проведення їх державної реєстрації** від 12.04.05 р. № 34/5 *нормативно-правовий акт* – це офіційний письмовий документ, прийнятий уповноваженим на це суб'єктом нормотворення у визначеній законодавством формі та за встановленою законодавством процедурою, спрямований на регулювання суспільних відносин, що містить норми права, має неперсоніфікований характер і розрахований на неодноразове застосування. Прийняття нормативно-правових актів у вигляді листів і телеграм не допускається [8, п. 1.4].

Для нормативних правових актів характерні певні ознаки, вони завжди містять норми права; приймаються з дотриманням певної процедури та тільки правотворчими суб'єктами і в межах їх компетенції; ухвалюються суб'єктами правотворчості у формах, визначених для кожного з них Конституцією і законами України.

Залежно від юридичної сили нормативно-правових актів, яка визначається місцем правотворчого (правоустановчого) органу в державному апараті, вирізняють функціональну, ієрархічну і горизонтальну структури законодавства, які забезпечують внутрішню узгодженість, юридичну єдність і цілісність законодавства. Усередині цієї ієрархічної структури, залежно від юридичної сили, нормативно-правові акти можна поділити на два види: закони та підзаконні нормативно-правові акти [3, с. 272].

Акти Верховної Ради України

Основним законом України є Конституція, яка має найвищу юридичну силу і втілює принцип верховенства права.

Конституція України має найвищу юридичну силу. Норми Конституції України є нормами прямої дії. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй [6, ст. 8].

Стаття 91 Конституції України від 28.06.96 р. не містить цілісного переліку видів актів Верховної Ради України, зазначає лише, що парламент приймає закони, постанови та інші акти більшістю від її конституційного складу, крім випадків, передбачених цією Конституцією [6, ст. 91].

Повний перелік видів актів Верховної Ради України був визначений у **Законі України “Про Регламент Верховної Ради України”** від 10.02.10 р. № 1861-VI, відповідно до якого актами Верховної Ради є закони, постанови, Регламент Верховної Ради, резолюції, декларації, звернення, заяви [28, ст. 46].

Закон – це державний нормативно-правовий акт вищої юридичної сили, що регулює найбільш важливі суспільні відносини шляхом встановлення загальнообов'язкових правил поведінки суб'єктів цих відносин [9].

Закони поділяються на окремі види за різними критеріями. Зокрема, це такі: конституційні, звичайні, надзвичайні, кодифіковані, тимчасові, допоміжні.

Регламент Верховної Ради України встановлює порядок підготовки і проведення сесій Верховної Ради, її засідань, формування державних органів, визначає законодавчу процедуру, процедуру розгляду інших питань, віднесених до її повноважень, та порядок здійснення контрольних функцій Верховної Ради [28, ст. 1].

Постанови Верховної Ради України містять рішення щодо проектів законів, постанов, інших актів Верховної Ради про персональні обрання, призначення, надання згоди на призначення на посаду, надання згоди на звільнення з посади та звільнення з посади [28, ст. 46].

Офіційне оприлюднення законів здійснюється в порядку, визначеному Регламентом Верховної Ради України від 10.02.10 р. № 1861-VI та Указом Президента України “Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності” № 503/97 від 10.06.97 р. (нині чинним нормативно-правовим актом, який також регулює це питання, є Указ Президента України “Про інформаційний бюлетень “Офіційний вісник Президента України” №101/2007 від 12 лютого 2007 р.).

Відповідно до Регламенту, підписані Президентом України закони та закони, які офіційно оприлюднені Головою Верховної Ради України, публікуються в газеті “Голос України” та у “Відомостях Верховної Ради України”. Публікація законів у цих друкованих засобах масової інформації вважається офіційною [28, ст. 139].

Відповідно до Указів Президента офіційними виданнями законів, чинних міжнародних договорів України тощо є також “Офіційний вісник України”, газета “Урядовий кур'єр” та “Офіційний вісник Президента України”.

Закон України “Про Регламент Верховної Ради України” від 10.02.10 р. № 1861-VI встановлює, що після набрання чинності законом Апарат Верховної Ради разом з відповідним головним комітетом веде *справу закону*, яка містить:

- 1) прийнятий текст закону;
- 2) прийнятий Верховною Радою план організаційних, кадрових, матеріально-технічних, фінансових, інформаційних заходів для реалізації положень прийнятого закону, а також повідомлення, що надійшли до Верховної Ради, про хід виконання цього плану Кабінетом Міністрів України;
- 3) перелік і тексти прийнятих Президентом України, Кабінетом Міністрів України, міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади нормативно-правових актів на виконання положень цього закону;
- 4) повідомлення Верховного Суду України, вищих спеціалізованих судів України, Міністерства юстиції України, Генеральної прокуратури України, інших органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб про дотримання положень закону, а також у разі надходження їх пропозицій щодо підвищення ефективності дії цього закону;
- 5) документи, відповідні остаточні редакції тексту закону, пов'язані із зміною, втратою чинності законом;
- 6) рішення та висновки Конституційного Суду України щодо закону, роз'яснення Верховного Суду України щодо положень закону, якщо такі є [28, ст. 140].

Міжнародне законодавство

За Конституцією України чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України.

Укладення міжнародних договорів, які суперечать Конституції України, можливе лише після внесення відповідних змін до Конституції України [6, ст. 9].

Акти Президента України

За Конституцією України Президент України на основі та на виконання Конституції і законів України видає укази і розпорядження, які є обов'язковими до виконання на території України [6, ст. 106].

Відповідно до Указів Президента “Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності” № 503/97 від 10.06.97 р. та “Про інформаційний бюлетень “Офіційний вісник Президента України” №101/2007 від 12.02.07 р. офіційне оприлюднення актів Президента України здійснюється у друкованих виданнях: “Офіційний вісник України”, газета “Урядовий кур’єр” та “Офіційний вісник Президента України”.

Акти Кабінету Міністрів України, міністерств та інших центральних органів державної виконавчої влади України

Конституцією України також встановлено, що Кабінет Міністрів України в межах своєї компетенції видає постанови і розпорядження, які є обов'язковими до виконання [6, ст. 117].

У Конституції України від 20 квітня 1978 року з змінами і доповненнями, що діяла до 28.06.96 р., передбачалося також видання Кабінетом Міністрів України в межах делегованих Верховною Радою України повноважень у випадках, передбачених статтею 97-1, декретів, які мали силу закону, могли зупиняти дію конкретних законодавчих актів або вносити до них зміни і доповнення [5, ст. 120].

З прийняттям нової Конституції ця норма закону перестала діяти, залишивши серед різновиду нормативно-правових актів близько 83 декретів Кабінету Міністрів України, прийнятих у 1992-1993 роках, з яких на сьогодні 33 ще лишаться діючими.

Закон України “Про Кабінет Міністрів України” від 16.05.08 р. № 279-VI доповнив положення статті 117 Конституції України, визначивши що:

- акти Кабінету Міністрів України нормативного характеру видаються у формі постанов Кабінету Міністрів України;
- акти Кабінету Міністрів України з організаційно-розпорядчих та інших поточних питань видаються у формі розпоряджень Кабінету Міністрів України [21, ст. 52].

Цей Закон встановлює, що постанови Кабінету Міністрів України публікуються в Офіційному віснику України, а акти Кабінету Міністрів України також оприлюднюються шляхом їх розміщення на офіційному веб-сайті Кабінету Міністрів України та включаються до Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів України. [21, ст. 55].

Відповідно до **Указу Президента “Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності”** № 503/97 від 10.06.97 р. офіційне оприлюднення актів Кабінету Міністрів України здійснюється у друкованих виданнях “Офіційний вісник України” та газеті “Урядовий кур’єр” [26, ст. 1].

За Конституцією України Кабінет Міністрів України спрямовує і координує роботу міністерств, інших органів виконавчої влади [6, ст. 116].

На відміну від статті 122 Конституції України від 20 квітня 1978 року не розписані в тексті нової Конституції України види актів Міністерств та інших центральних органів державної виконавчої влади України, які здійснюють керівництво дорученими сферами управління, несуть відповідальність за їх розвиток; у межах своєї компетенції видають акти, організують і контролюють їх виконання [5, ст. 122].

Нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України, міністерств та інших центральних органів виконавчої влади підлягають реєстрації в порядку, встановленому законом [6, ст. 117].

Порядок подання нормативно-правових актів на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України та проведення їх державної реєстрації від 12.04.05 р. № 34/5 також дає визначення таким видам нормативно-правових актів, як:

інструкція – нормативно-правовий акт, який детально визначає зміст і методичні питання правового регулювання у певній сфері суспільних відносин;

наказ – вид розпорядчого документа, який видається від імені суб'єкта нормотворення;

положення – звід нормативних приписів, який визначає організацію та діяльність органів виконавчої влади, органів державного управління, органів господарського управління та контролю, посадових та інших осіб у певних сферах діяльності;

постанова – вид розпорядчого документа, що приймається колегіальним суб'єктом нормотворення;

правила – нормативно-правовий акт, який конкретизує нормативні приписи загального характеру з метою регулювання поведінки суб'єктів правовідносин у певних галузях і вирішує процедурні питання;

рішення – вид розпорядчого документа, що приймається колегіальним суб'єктом нормотворення;

розпорядження – вид розпорядчого документа, що приймається колегіальним суб'єктом нормотворення;

розпорядчий документ – акт, що видається суб'єктом нормотворення у процесі здійснення ним виконавчо-розпорядчої діяльності з метою виконання покладених на нього завдань та здійснення функцій відповідно до наданої компетенції на основі і на виконання Конституції та законів України, спрямування регулювання суспільних відносин у сферах державного управління, віднесених до його відання [8, п. 1.4].

Акти Автономної Республіки Крим

За Конституцією України нормативно-правові акти Верховної Ради Автономної Республіки Крим та рішення Ради міністрів Автономної Республіки Крим не можуть суперечити Конституції і законам України та приймаються відповідно до Конституції України, законів України, актів Президента України і Кабінету Міністрів України та на їх виконання [6, ст. 135].

Верховна Рада Автономної Республіки Крим у межах своїх повноважень приймає рішення та постанови, які є обов'язковими до виконання в Автономній Республіці Крим [6, ст. 136].

Акти органів місцевого самоврядування

Стаття 144 Конституції України встановлює, що органи місцевого самоврядування в межах повноважень, визначених законом, приймають рішення, які є обов'язковими до виконання на відповідній території.

На відміну від статті 135 Конституції України від 20 квітня 1978 року, яка чітко визначала рішення і розпорядження різновидами актів місцевої виконавчої влади, що приймаються в межах повноважень, наданої їй законодавством України [5, ст. 135], відповідна стаття 118 нової Конституції України такого визначення щодо документів державних адміністрацій не містить.

Зазначено лише, що рішення голів місцевих державних адміністрацій, які суперечать Конституції та законам України, іншим актам законодавства України, можуть бути

відповідно до закону скасовані Президентом України, або головою місцевої державної адміністрації вищого рівня [6, ст. 118].

Визначення видів актів місцевих державних адміністрацій міститься в статті 6 **Закону України “Про місцеві державні адміністрації”** від 09.04.99 р. № 586-XIV, який зазначає, що на виконання Конституції України, законів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, власних і делегованих повноважень голова місцевої державної адміністрації в межах своїх повноважень видає розпорядження, а керівники управлінь, відділів та інших структурних підрозділів – накази. Розпорядження голів місцевих державних адміністрацій, прийняті в межах їх компетенції, є обов’язковими для виконання на відповідній території всіма органами, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами та громадянами [22, ст. 6].

Акти які не мають загального значення чи нормативного характеру

Акти Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, які не мають загального значення чи нормативного характеру відповідно до **Указу Президента “Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності”** № 503/97 від 10.06.97 р. можуть не публікуватися за рішенням відповідного органу. Ці акти та акти з обмежувальними грифами офіційно оприлюднюються шляхом надіслання відповідним державним органам та органам місцевого самоврядування і доведення ними до відома підприємств, установ, організацій та осіб, на яких поширюється їх чинність [26, ст. 7].

Електронні фонди нормативно-правової інформації в Україні

Нормативно-правові акти в електронному вигляді після спеціальної підготовки та за визначеними правилами включаються до складу баз даних нормативно-правової інформації, доступ до яких здійснюється за допомогою пошукових програмних оболонок в off-line режимі або через Інтернет.

За **Законом України “Про інформацію”** від 02.10.92 р. № 2657-XII з метою задоволення інформаційних потреб громадян, юридичних осіб і держави органи державної влади та органи місцевого і регіонального самоврядування створюють інформаційні служби, системи, мережі, бази і банки даних. Порядок їх створення, структура, права та обов’язки визначаються Кабінетом Міністрів України або іншими органами державної влади, а також органами місцевого і регіонального самоврядування [20, ст. 12].

Держава зобов’язана постійно дбати про своєчасне створення, належне функціонування і розвиток інформаційних систем, мереж, банків і баз даних у всіх напрямках інформаційної діяльності [20, ст. 13].

Під базу даних (компіляцією даних) **Закон України “Про авторське право і суміжні права”** від 23.12.93 р. № 3792-XII розуміє сукупність творів, даних або будь-якої іншої незалежної інформації у довільній формі, в тому числі – електронній, підбір і розташування складових частин якої та її упорядкування є результатом творчої праці, і складові частини якої є доступними індивідуально і можуть бути знайдені за допомогою спеціальної пошукової системи на основі електронних засобів (комп’ютера) чи інших засобів [11, ст. 1].

Порядок створення та ведення найпотужнішої в Україні еталонної бази нормативно-правових актів “Законодавство України”, що розміщена в Інтернет за адресою [//www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua), а також умови доступу до її інформаційних складових здійснюються відповідно до **Положення про веб-сайт Верховної Ради України у глобальній інформаційній мережі Інтернет**, затверджене розпорядженням Голови Верховної Ради України від 24.05.01 р. № 462, визначає, що веб-сайт Верховної Ради України є офіційним

джерелом інформації Верховної Ради України, який утворюється для висвітлення діяльності Верховної Ради України, її органів та Апарату, взаємообміну інформацією з органами державної влади України та органами місцевого самоврядування з питань, пов'язаних з діяльністю Верховної Ради України, інформаційної взаємодії з урядовими і неурядовими організаціями країн світового співтовариства, громадськістю.

Відповідно до положення інформація, розміщена на веб-сайті Верховної Ради України, на рівні з іншими підрозділами включає:

- базу даних законів України, постанов Верховної Ради України, міжнародних договорів;
- базу даних законопроектів, інформацію щодо стану їх проходження у Верховній Раді України та порівняльні таблиці до них;
- посилання на веб-сайти органів державної влади України та органів влади інших держав, місцевого самоврядування, політичних партій, джерела інформації тощо [7].

Щоденно до електронних документів бази даних нормативно-правових актів “Законодавство України”, що розміщена в Інтернет за адресою //www.rada.gov.ua звертаються більш ніж 100 000 користувачів з України та з за її меж, доступ до цих баз можливий також для народних депутатів Верховної Ради України, органів центральної та виконавчої влади, підприємств та організацій через офф-лайнову оболонку ІПС “Законодавство”, що підтримується за допомогою Науково-дослідного центру правової інформатики Національної академії правових наук України.

На сьогодні еталонні бази нормативно-правових актів Верховної Ради України “Законодавство України”, “Законопроекти”, “Міжнародні документи”, “Київ”, “Крим”, “Термінологія законодавства України” містять понад 450 000 документів з можливістю перегляду всіх попередніх редакцій, реалізованою системою зв'язків та взаємопосилань між документами, визначеною термінологією (46 000 термінів) та оновлюються двічі на день.

Незважаючи на вимоги **Указу Президента України “Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні”** від 31.07.00 р. № 928/2000, який визначив за необхідне встановлення до кінця 2000 року порядку оприлюднення інформації про діяльність органів державної влади України та завершення створення Веб-сторінок центральними органами виконавчої влади, Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями, створення національного реєстру українських інформаційних ресурсів, підключених до мережі Інтернет [19], питання правового регулювання створення електронних фондів нормативно-правової інформації, одержання, зберігання, використання та поширення інформації з них, у тому числі й через мережу Інтернет, на сьогодні остаточно в Україні не вирішено.

Як приклад, на Урядовому порталі //www.kmu.gov.ua відсутній доступ майже до 8300 актів Кабінету Міністрів України, виданих ним до 2003 року, що є своєрідною платою за використання у діяльності баз даних та пошукових систем комерційних розробників, замість створення своїх.

Постанова Кабінету Міністрів України “Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади” від 4.01.02 р. № 3 покладає на Секретаріат Кабінету Міністрів України, Міністерство економіки та з питань європейської інтеграції, Державний комітет зв'язку та інформатизації та Адміністрацію Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації відповідальність за забезпечення розроблення та реалізацію проекту Єдиного веб-порталу Кабінету Міністрів України з метою інтеграції інформаційних ресурсів органів виконавчої влади, розміще-

них у мережі Інтернет, та зобов’язала міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, Раду міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київську та Севастопольську міські державні адміністрації починаючи із січня 2002 р. забезпечити розміщення і постійне оновлення інформації на власних веб-сайтах у мережі Інтернет відповідно до затвердженого Порядку [27, ст. 2].

У зв’язку з фінансовою кризою та недостатнім бюджетним фінансуванням роботи по створенню Єдиного веб-порталу Кабінету Міністрів України на сьогодні припинені.

Успішним проектом по створенню автоматизованої системи збирання, зберігання, захисту, обліку, пошуку та надання електронних копій судових рішень є на сьогодні також Єдиний державний реєстр судових рішень.

На відміну від способу організації робіт Міністерством юстиції України по створенню та веденню Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів, за яким штучно визначеному Технічному адміністратору реєстру – комерційній фірмі були віддані всі права та повноваження на створення електронного фонду реєстру, повне розпорядження інформацією з нього та отримання надприбутків за право доступу громадян та організацій до нормативно-правових актів [1], адміністрування Єдиного державного реєстру судових рішень здійснюється на договірних засадах Державним підприємством “Судовий інформаційний центр”, яке стало переможцем в результаті проведення конкурсу у 2006 р. на право ведення реєстру. Наказом Державної судової адміністрації від 24.04.07 р. це підприємство було приєднане до Державного підприємства “Судові інформаційні системи”, яке стало правонаступником обох підприємств і є адміністратором реєстру станом на 2010 рік.

За **Законом України “Про доступ до судових рішень”** від 22.12.05 р. № 3262-IV судові рішення, внесені до Реєстру, є відкритими для безоплатного цілодобового доступу на офіційному веб-порталі судової влади України. Для реалізації права доступу до судових рішень, внесених до Реєстру, користувачу надаються можливості пошуку, перегляду, копіювання та роздрукування судових рішень або їхніх частин. Будь-які обмеження права вільного користування офіційним веб-порталом судової влади України не допускаються, крім випадків, визначених цим Законом [13].

До Реєстру вносяться судові рішення Верховного Суду України, вищих спеціалізованих, апеляційних та місцевих судів – вироки, рішення, постанови, накази, ухвали, окремі ухвали (постанови) суду, що ухвалені (постановлені) судами у кримінальних, цивільних, господарських справах, у справах адміністративної юрисдикції, у справах про адміністративні правопорушення, крім судових рішень, які містять інформацію, що є державною таємницею.

На сьогодні кількість документів в базах даних реєстру розміщеного в Інтернет за адресою <http://reyestr.court.gov.ua> складає: 9 812 766, для загального доступу: 9 619 356.

Висновки.

На сьогодні в Україні відсутній єдиний підхід до формування електронних фондів нормативно-правової інформації органів державної влади, закріплений на рівні законодавчого акту, не визначені формати обміну інформацією, порядок її використання та доступу, неможливе вільне, цілодобове та безоплатне одержання інформації з Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів на електронних носіях та шляхом доступу по мережі Інтернет, не врегульовані питання одержання нормативно-правових актів з електронних фондів комерційними виробниками для включення їх у власні інформаційно-пошукові системи в галузі права. Оперативне вирішення цих та інших питань, використання сучасних технологій і стандартів сприятиме розвитку рівноправного цілісного інформаційного суспільства.

Використана література

1. Антоненко С. Стратегії створення електронних фондів нормативно-правових актів України: державний підхід чи шлях до залежності від комерційного виробника. / С. Антоненко // Правова інформатика. – 2010. – № 1. – С. 35-44.
2. ВСІС – Всесвітній саміт з питань інформаційного суспільства (Женева 2003 – Туніс 2005) : підсумкові документи / перекл., уклад., складання словника термінів Ю. Пероганич. – К. : ТОВ “Фірма “ЕСЕ”, 2006. – 87 с.
3. Загальна теорія держави і права : підручник для студентів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів / [Цвік М. В., Ткаченко. В. Д., Богачова Л. Л. та ін.]; за ред. М.В. Цвіка, В.Д. Ткаченко, О.В. Петришина. – Х. : Право, 2002. – 432 с.
4. Беляков К.І. Інформація в праві: теорія і практика / К.І. Беляков. – К. : КВЦ, 2006. – 118 с.
5. Конституція України від 20.04.78 р. № 888-IX // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1978. – № 18. – Ст. 268.
6. Конституція України від 28.06.96 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
7. Положення про веб-сайт Верховної Ради України у глобальній інформаційній мережі Інтернет : Розпорядження Голови Верховної Ради України від 24.05.01 р. № 462.
8. Порядок подання нормативно-правових актів на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України та проведення їх державної реєстрації : Мін’юст України від 12.04.05 р. № 34/5 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 15. – Ст. 799.
9. Правила оформлення проектів законів та основні вимоги законодавчої техніки (Методичні рекомендації). – Видання Апарату Верховної Ради України. – К., 2002. – С 8.
10. Примірні інструкції з діловодства у міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих органах виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 17.10.97 р. № 1153 // Офіційний вісник України. – 1997. – № 43. – Ст. 50.
11. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.93 р. № 3792-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 13. – Ст. 64.
12. Про доступ до публічної інформації : проект Закону України від 11.07.08 р. № 2763. – Режим доступу : http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc34?id=&pf3511=33015&pf35401=125524
13. Про доступ до судових рішень : Закон України від 22.12.05 р. № 3262-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 15. – Ст. 128.
14. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні : Закон України від 16.11.92 р. № 2782-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 1. – Ст. 1.
15. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22.05.03 р. № 851-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 36. – Ст. 275.
16. Про Єдиний державний реєстр нормативних актів : Указ Президента України від 27.06.96 р. № 468/96 // Урядовий кур’єр. – 1996. – 4 липня.
17. Про запровадження Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів та здійснення правової інформатизації України : Постанова Кабінету Міністрів України від 11.12.96 р. № 1504 // Урядовий кур’єр. – 1996. – 13 грудня.
18. Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів та користування ним: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.04.01 р., № 376 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 17. – Ст. 747.
19. Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні : Указ Президента України від 31.07.00 р. № 928/2000 // Офіційний вісник України. – 2000. – № 31. – Ст. 1300.
20. Про інформацію : Закон України від 02.10.92 р. № 2657-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 650.
21. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 16.05.08 р. № 279-VI // Відомості

Верховної Ради України. – 2008. – № 25. – Ст.241.

22. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09.04.99 р. № 586-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 20. – Ст.190.

23. Про нормативно-правові акти : проект Закону України від 21.01.08 р. № 1343-1. – Режим доступу: http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc34?id=&pf3511=31416&pf35401=161893

24. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки : Закон України від 09.01.07 р. № 537-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2007. – № 12. – Ст. 102.

25. Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації : Закон України від 23.09.97 р. № 539/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 49. – Ст. 299.

26. Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності : Указ Президента України від 10.06.97 р. № 503/97 // Офіційний вісник України. – 1997. – № 24. – Ст. 11.

27. Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 4.01.02 р. № 3 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 2. – Ст. 57.

28. Про Регламент Верховної Ради України : Закон України від 10.02.10 р. № 1861-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 14. – Ст. 133.

29. Світовий е-Парламент : Звіт 2008 [Електронний ресурс] / Департамент ООН з економічних та соціальних питань, Міжпарламентський союз співпраці, Глобальний центр парламентських інформаційно-комунікаційних технологій ; перекл. з англ. Медійної Аналітичної Групи. – 173 с. – Режим доступу : http://gska2.rada.gov.ua/site/e-parlament/e-p_contents.html

30. Системна інформатизація законотворчої та правоохоронної діяльності : монографія / кер. авт. кол. М.Я. Швець.; за ред. : В.В. Дурдинця, В.О. Зайчука, В.Я. Тація. – К.: Навчальна книга, 2005. – 639 с.

~~~~~ * * * ~~~~~